

Sygn. akt III Ca 606/13

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Mieczysław H. Kamiński

Sędzia SO Zofia Klisiewicz

Sędzia SR del. Monika Młynarczyk – Mościcka (sprawozdawca)

Protokolant: sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2013r.

na rozprawie

sprawy ze skargi J. J., H. B., J. B.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 25 września 2006r., sygn. akt I Ns 1204/05 w zakresie dz. ewid. nr (...) położonej w M.

w sprawie z wniosku Z. J.

przy uczestnictwie S. J. (1), W. K., F. K., A. C., K. K., A. J.

o zasiedzenie nieruchomości

na skutek apelacji wnioskodawczynie Z. J. oraz zażalenia skarżących J. J., H. B., J. B.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 11 grudnia 2012r., sygn. akt I Ns 1398/10

p o s t a n a w i a :

1. **sprostować niedokładność w rubrum zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że po słowach: „o zasiedzenie” dopisać treść „ # w przedmiocie dz. ewid. nr (...) położonej w M.”;**

2. **oddalić apelację;**

3. **w uwzględnieniu zażalenia skarżących zmienić pkt II i III w ten sposób, że nadać im treść:**

- „II. nakazać ściagnąć od wnioskodawczynie na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Nowym Targu) kwotę 3500 zł (trzy tysiące pięćset złotych) tytułem kosztów sądowych w tym zwrotu wydatków w kwocie 1700 zł tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, a w pozostałym zakresie wydatkami obciążyć Skarb Państwa;

- III. zasądzić od wnioskodawczynie na rzecz skarżących solidarnie kwotę 200 zł (dwieście złotych) tytułem zwrotu opłaty uiszczonej od skargi”;

4. *w pozostałej części zażalenie oddalić;*

5. *orzec, że wnioskodawczyni i skarżący ponoszą koszty postępowania apelacyjnego i zażaleniowego związane ze swym udziałem w sprawie.*

Sygn. akt III Ca 606/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Nowym Targu w sprawie Ns 1398/10 ze skargi J. J., H. B., J. B. o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt I Ns 1204/05 z wniosku Z. J. przy uczestnictwie S. J. (1), W. K., F. K., A. C., K.K., A. J. o zasiedzenie zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 25 września 2006 roku w ten sposób że oddalił wniosek o zasiedzenie (pkt. I postanowienia). Sąd nakazał ściągnąć od skarżących J. J., H. B., J. B. solidarnie – kwotę 640 zł tytułem opłaty od wniosku, od której części skarżący nie zostali zwolnieni (pkt. II postanowienia). Sąd nakazał ściągnąć od skarżących solidarnie kwotę 3.399,24 zł tytułem zaliczki na opinię biegłego, którą to zaliczkę wydatkowano ze środków Skarbu Państwa, pozostałe koszty postępowania wzajemnie zniósł (pkt. III i IV postanowienia).

Sąd Rejonowy ustalił, że Z. C. nosząca obecnie nazwisko J. w dniu 29 grudnia 2005 roku złożyła do Sądu Rejonowego w Nowym Targu wniosek o stwierdzenie, że nabyła ona w drodze zasiedzenia z dniem 1 stycznia 2005 roku prawo własności m. in. dz. ewid. (...) położonej w M.. Postępowanie toczyło się pod sygn. Ns 1204/05. Wnioskodawczyni w jego toku wskazywała, że samoistnym posiadaczem działki była jej matka J. T., która przekazała córce działkę w 2000 roku. Matka wnioskodawczyni otrzymała zaś działkę od swojego ojca - K. S. (1) na podstawie nieformalnej umowy darowizny. W toku postępowania w sprawie Ns 1204/05 Z. C. (J.) podawała, że nie posiada żadnych informacji na temat osób figurujących w Kw (...) cd. Lwh (...) gm. kat. M.. Dla nieznanych z miejsca pobytu współwłaścicieli hipotecznych uwidocznionych w Kw (...) cd. Lwh. (...) tj. M. K. (1), K.z B.J.c. A.i W., M.z U.K., K. J. (1) c. A.i W. Sąd ustanowił kuratora w osobie pracownika Sądu. Postanowieniem z dnia 25 września 2006 roku Sąd stwierdził, że Z. C. S. i J. nabyła przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2005 roku prawo własności m. in. dz. ewid. zmod. (...) położonej w M.. W dniu 30 grudnia 2010 roku J. J., H. B. i J. B. złożyli skargę o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 1204/05, podając jako podstawę wznowienia treść art. 401 pkt 2 k.p.c. oraz treść art. 524 § 2 k.p.c.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu ustalił, że działka ewid. zmod. (...) powstała ze starej dz. ewid. (...), która odpowiada pgr I kat (...) z Lwh (...) cd. Kw (...). Jest to nieruchomości położona w M., w terenie stanowi ona częściowo grunt porośnięty trawą, częściowo zaś teren, z którego ściągnięto darni. Jako współwłaściciele w księdze wieczystej figurują: M. K. (1), K.z B.. M. K. (1) to M.z U.K.c. J. i R., która zmarła, pozostawiając spadkobierców: W. K. i F. K.. K.z B.J.c. A.i W. i K. J. (1) c. A.i W. to ta sama osoba, która zmarła w 2003 roku, pozostawiając spadkobierców: A. J., S. J. (1), A. C., K. C. - uczestników i skarżącego J. J.. Uczestnicy S. J. (1), F. K., W. K. w odpowiedzi na skargę poparli ją w całości.

Sąd ustalił, że działkę oznaczoną numerem (...) w 1965 roku K. S. (1) sprzedał nieformalną umową J. B., od tej daty do chwili obecnej działka jest w posiadaniu skarżących H. i J. B., którzy są uważani za jej właścicieli. Spór o nieruchomości rozpoczął się od momentu, kiedy wnioskodawczyni Z. J. wystąpiła z roszczeniem o tą działkę mając za podstawę postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 25 września 2006 roku. Sąd ustalił również, że w dniu 15 października 2010 roku na zlecenie wnioskodawczyni geodeta P. U. przeprowadził czynności geodezyjne polegające na wznowieniu granic dz. ewid. zmod. (...). Na podstawie wypisu z rejestru gruntów geodeta stwierdził wówczas, że działka stanowi własność wnioskodawczyni. O powyższym fakcie poinformował właścicieli działek sąsiednich w tym skarżących. P. U. był na gruncie we wrześniu 2010 roku, lecz te czynności geodezyjne, przeprowadzone w dniu 15 września 2010 roku i w dniu 27 września 2010 roku miały jedynie charakter czynności przygotowawczych do okazania granic samej wnioskodawczyni na jej zlecenie. I tak w dniu 27 września 2010 roku geodeta P. U. okazał granice działki tylko mężowi wnioskodawczyni L. J., gdyż sama wnioskodawczyni w tych czynnościach nie brała udziału. Powyższymi czynnościami z oddali przyglądały się dwie starsze osoby, które nie podeszły do geodety P. U. ani też z nim nie rozmawiały.

W takim stanie faktycznym Sąd zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 25 września 2006 roku sygn. akt Ns 1204/05 i oddalił wniosek Z. J. o zasiedzenie nieruchomości. Sąd obciążył również skarżących kosztami postępowania – nakazując ściągnąć od nich solidarnie kwotę 640 zł jako opłatę od wniosku, od uiszczenia której nie zostali zwolnieni oraz kwotę 3.399 zł jako zaliczkę na poczet opinii biegłego. Sąd uznał, że skarga o wznowienie postępowania jest zasadna, bowiem skarżący na skutek naruszenia przepisów prawa byli pozbawieni możliwości działania w postępowaniu Ns 1243/05. Zaznaczył w pisemnym uzasadnieniu, że za bezsporny należy uznać fakt, iż w sprawie objętej wznowieniem postępowania skarżący nie brali udziału w charakterze stron, chociaż J. J. jak i inni uczestnicy są następcami prawnymi współwłaścicieli działki wpisanej do Kw (...)cd. Lwh (...). Wnioskodawczyni Z. J. (poprzednio T.-C.) nie poczyniła żadnych starań zmierzających do ustalenia właściwego kręgu uczestników postępowania w sprawie I Ns 1204/05. Sąd uznał, że nie można podzielić jej twierdzeń zawartych w uzasadnieniu odpowiedzi na skargę, że skarżący wiedzieli o zamiarze wystąpienia przez nią z wnioskiem o zasiedzenie dz. ewid. zmod. (...), gdyż czyniąc starania o ustalenie osób wpisanych do ksiąg wieczystych rozmawiała ze skarżącymi J. J., H. i J. B., bo gdyby faktycznie tak było to niewątpliwie J. J. podałby wnioskodawczyni, że jest synem nieżyjącej już K. z B. J. c. A. i W.. Również już wówczas, zdaniem Sądu, skarżący H. i J. B. zgłosiliby swoje pretensje do działki objętej wnioskiem tym bardziej, że jak wynika ze zgodnych zeznań świadków C. B., K. J. (2), F. S., E. K. i S. J. (2) działka jest w posiadaniu skarżących H. i J. B. od wielu lat a fakt nabycia w 1965 roku przez nich działki od K. S. (1) – działka wnioskodawczyni, potwierdził jego syn K. S. (2) w oświadczeniu złożonym w 2001 roku.

Te ustalenia dały Sądowi podstawę do stwierdzenia, że skarżący J. J. jako spadkobierca po K. z B. J. został pozbawiony możliwości działania a tym samym pozbawiony możliwości obrony swoich praw. Tym samym stał się uprawnionym do złożenia skargi o wznowienie postępowania na mocy art. 401 pkt 2 zd. 1 k.p.c. Sąd wskazał, że wobec ustaleń poczynionych na podstawie zeznań świadków, że działka ewid. zmod. (...) jest od 1965 roku w posiadaniu skarżących H. i J. B. należy wobec tego uznać, że będąc jej posiadaczami działki stali się oni zainteresowanymi w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. a to z kolei czyni ich uprawnionymi z mocy art. 524 § 1 k.p.c. do żądania wznowienia postępowania. Sąd Rejonowy podkreślił, że skarżący H. i J. B. wykazali, że zostali pozbawieni możliwości działania oraz wyraźnie określili na czym polegało naruszenie ich prawa w rozumieniu prawa materialnego, gdyż ich zdaniem to oni są uprawnieni do nabycia przez zasiedzenie prawa własności dz. ewid. (...). Wykazali również, że złożyli skargę w terminie, bowiem z zeznań świadka P. U. powołanego w tym charakterze przez samą wnioskodawczynię, wynika, że skarżący o treści postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu o zasiedzeniu dowiedzieli się w dniu 15 października 2010 roku. To właśnie w tym dniu świadek P. U. będący geodetą, dokonał na zlecenie wnioskodawczyni wznowienia granic działki, w których to czynnościach brali udział skarżący za wyjątkiem H. B.. Przystępując do czynności geodezyjnych świadek poinformował skarżących, że właścicielką działki jest właśnie wnioskodawczyni. Skarżąca H. B. wprawdzie nie brała udziału w czynnościach geodezyjnych w tym dniu ale brał udział jej syn C. B., który przekazał jej informację, że wnioskodawczyni jest właścicielką działki.

Sąd Rejonowy podkreślił, że wnioskodawczyni nie udowodniła, że już w 2008 roku J. B. dowiedział się o podstawie wznowienia. Te okoliczności miała potwierdzić swoimi zeznaniami świadek B. H.. Na podstawie całokształtu zeznań tego świadka Sąd powziął jednak wątpliwość co do faktu, czy istotnie skarżący J. B. już w 2008 roku mógł dowiedzieć się o podstawie wznowienia. Sąd uznał, że takiej pewności nie można przyjąć, kierując się jedynie zeznaniami świadka B. H.. Zeznania tej osoby Sąd uznał za mało wiarygodne, nie przekonujące i stronnicze, wybiórcze i „ukierunkowane” na potwierdzenie faktu, że skarżącemu J. B. zostało okazane postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu stwierdzające, że wnioskodawczyni jest właścicielką działki.

Sąd Rejonowy w oparciu o zebrany materiał dowodowy uznał, że skarżący w terminie i zasadnie wywiedli swoją skargę, udowadniając, że w postępowaniu w sprawie I Ns 1204/05 zostali pozbawieni możliwości działania a tym samym spełnili przesłanki z art. 401 pkt. 2 zd. 1 k.p.c. i art. 407 § 1 k.p.c. Sąd podkreślił, że wniosek o zasiedzenie został oddalony, ponieważ pełnomocnik skarżących H. i J. B. wprawdzie podnosił i wywodził, że to oni są uprawnieni do nabycia prawa własności dz. ewid. (...) w drodze zasiedzenia, jednak w tym zakresie nie sprecyzował żądania.

Apelację od postanowienia złożyła wnioskodawczyni, wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez odrzucenie skargi o wznowienie postępowania, ewentualnie oddalenie skargi lub też uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W apelacji podniesiono zarzuty naruszenia przepisów postępowania, a to:

1/ art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, nierozważenie go w sposób wszechstronny i pominięcie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a to:

a/ brak rozważenia i analizy dowodów w postaci dokumentów tj. pism z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Departamentu Spraw Obywatelskich Wydziału Udostępniania Informacji z dnia 11 kwietnia 2006 roku, stwierdzających że wnioskodawczyni podjęła próbę ustalenia kręgu uprawnionych w sprawie o zasiedzenie,

b/ nieprawidłową ocenę wiarygodności zeznań świadków C. B., K. J. (3), F. S., E. K., S. J. (2) i przyjęcie że H. B. i J. B. byli w posiadaniu działki od 1965 roku i stali się uprawnieni do żądania wznowienia postępowania, jako pozbawieni możliwości działania i obrony swoich praw

c/ nieprawidłową ocenę wiarygodności zeznań świadków C. B., K. J. (2), F. S., E. K., S. J. (2), P. U. i skarżących oraz przyjęcie za niewiarygodnymi świadkami, że J. B., H. B. oraz J. J. powzięli wiadomość o podstawie wznowienia (istnieniu prawomocnego postanowienia o zasiedzeniu) dopiero w dniu 15 października 2010 roku, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala na przyjęcie, że skarżący wiedzieli o stwierdzeniu zasiedzenia co najmniej od 2008 roku.

d/ nieprawidłowej ocenie wiarygodności zeznań Z. J. oraz świadków L. J., B. H., którym odmówiono wiarygodności mimo ich konsekwencji i logiki,

2/ art. 410 § 1 k.c. przez jego niezastosowanie i nie odrzucenie skargi wniesionej po terminie,

3/ art. 321 k.p.c. w zw. z art. 142 § 1 k.p.c. przez niewydanie postanowienia o wznowieniu postępowania i niezakreślenie podstaw wznowienia, czego konsekwencją było niewłaściwe rozpoznanie sprawy, ponad żądanie skarżących i oddalenie całego wniosku obejmującego nabycie nieruchomości stanowiące działki ewid. nr 354 i (...), podczas gdy przedmiotem skargi była tylko działka (...).

W apelacji powołano nowy dowód a to oświadczenie W. S. z dnia 16 grudnia 2011 roku, którego powołanie przed Sądem Rejonowym nie było możliwe ponieważ dowód ten został zagubiony przez wnioskodawczynię z powodu jej przeprowadzki do innego miejsca zamieszkania. Apelująca podniosła w uzasadnieniu apelacji, że Sąd Rejonowy dokonał nieprawidłowej oceny zebranych w sprawie dowodów, co doprowadziło do błędnych ustaleń, że Z. J. nie poczyniła żadnych starań zmierzających do ustalenia właściwego kręgu uczestników postępowania a tym samym skarżący J. J. oraz H. B. i J. B. zostali pozbawieni możliwości obrony swoich praw, podczas gdy wnioskodawczyni celem odnalezienia danych osób ujawnionych w lwh złożyła stosowne wnioski do MSWiA. Sąd wyznaczył kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu uczestników, wobec czego skarżący mieli obiektywną możliwość aby przystąpić do postępowania. Poza tym w okresie wywieszenia ogłoszeń J. J. oraz H. S. byli zatrudnieni w urzędzie gminy w M.. Nadto Sąd błędnie ustalił, że od 1965 roku J. B. i H. B. są w posiadaniu samoistnym nieruchomości. Ustalenia te oparto o niewiarygodne zeznania świadków K. J. (2), F. S., E. S. (...) nie dano zaś wiary zeznaniom wnioskodawczyni wskazującym jednoznacznie, że działka ewid. nr (...) była w samoistnym posiadaniu matki wnioskodawczyni J. T. a potem wnioskodawczyni. Poza tym Sąd oparł się na oświadczeniu K. S. (2) rzekomo syna K. S. (1). Z treści oświadczenia wynika, że podpisał je K. S. (2) s. K. i M., gdy tymczasem K. S. (2) był synem K. i jego pierwszej żony – A.. Nadto apelująca podniosła że świadek L. J. zeznał, że już w 2008 roku był z wnioskodawczynią oraz B. H. na działce (...), próbowali oni wówczas odkupić działki sąsiadujące z działką wnioskodawczyni. Wówczas rozmawiali z J. B., H. B. oraz żoną J. J. i okazywali postanowienie stwierdzające zasiedzenie. Niespójne w ocenie wnioskodawczyni są zeznania H. S., S. J. (2),

C. B. oraz H. B. i J. B.. Poza tym Sąd nie wydał postanowienia o wznowieniu postępowania, do czego był zobowiązany (k.276-286).

Odpowiedź na apelację została złożona przez skarżących: J. J., H. B., J. B., którzy wnosili o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej lub zmianę postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 25 września 2006 roku poprzez oddalenie wniosku zasiedzenie w zakresie działki (...). Wnosili również o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Skarżący wskazali, że ocena stanu faktycznego i prawnego dokonana przez Sąd Rejonowy jest wyczerpująca, rzetelna i prawidłowa. Fakt, że Sąd Rejonowy nie odniósł się do treści pism Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nie wpływa na prawidłowość ustaleń w zakresie tego, że wnioskodawczyni nie poczyniła żadnych starań zmierzających do ustalenia właściwego kręgu uczestników. Dokumentacja przedłożona przez wnioskodawczynię miała jedynie na celu uprawdopodobnienie do ustanowienia kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu uczestników. Również zarzuty związane z oceną zeznań świadków są bezzasadne (k.350-353).

Skarżący J. J., H. B. i J. B. złożyli zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu w przedmiocie kosztów postępowania (w zakresie pkt. II, III i IV postanowienia), zarzucając naruszenie przepisu art. 520 § 2 i 3 k.p.c. oraz art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wnosząc o zmianę postanowienia poprzez zwolnienie skarżących od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości, zasądzenie na rzecz skarżących solidarnie poniesionych kosztów wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych jak również nakazanie ściągnięcia od wnioskodawczyni Z. J. kosztów opinii biegłego w kwocie 3.399,24 zł, którą tymczasowo pokrył Skarb Państwa. Skarżący wnosili również o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że Sąd obciążył całymimi kosztami postępowania stronę, która wygrała sprawę, a do wszczęcia postępowania o wznowienie została zmuszona oczywiście niewłaściwym postępowaniem wnioskodawczyni i koniecznością obrony swoich praw. W postępowaniu Ns 1204/05 wnioskodawczyni przedstawiła bowiem świadomie nieprawdziwe fakty, co spowodowało uznanie że istnieją przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia. Niesumienne zachowanie wnioskodawczyni uzasadnia zatem obciążenie jej kosztami postępowania – zarówno opłatą od skargi i kosztami zastępstwa procesowego jak również wydatkami poniesionymi w sprawie przez Skarb Państwa. Skarżący zarzucali, że Sąd Rejonowy niewystarczająco uzasadnił swoje rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania i nie wyjaśnił przyczyn, dla których odmówił im zwolnienia od kosztów. Nadto opinia geodety została dopuszczona przez Sąd z urzędu (przed podjęciem decyzji o wznowieniu postępowania) a w ocenie skarżących była ona zbędna. Dlatego, mając na uwadze wynik postępowania i zasadę zawinienia (art. 520 § 2 i 3 k.p.c.) obciążenie skarżących kosztami jest nieuzasadnione (k.261-262).

Wnioskodawczyni złożyła odpowiedź na zażalenie skarżących w przedmiocie kosztów postępowania, w której wносиła o oddalenie zażalenia jako bezzasadnego. Podnosiła, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego co do kosztów postępowania jest słuszne. Zasada określona w przepisie art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna, w sytuacji gdy uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania. Zgodnie z tą zasadą każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie, co oznacza że obciążają go koszty czynności, której dokonał sam oraz czynności podjętej w jego interesie (k.346-348).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni Z. J. okazała się bezzasadna.

Postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu w pkt. I jest prawidłowe, zarzuty apelacji są bezzasadne, nie zachodzą też uchybienia, które Sąd Okręgowy ma obowiązek brać pod uwagę z urzędu. Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, wbrew zarzutom apelacji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Ustalenia te Sąd Okręgowy akceptuje w całości i przyjmuje za własne. Również wnioski prawne wyciągnięte na podstawie tych ustaleń są prawidłowe i Sąd Okręgowy w całości je podziela.

W pierwszej kolejności trzeba zaznaczyć, że Sąd Rejonowy w Nowym Targu prowadził postępowanie jedynie w zakresie objętym skargą o wznowienie postępowania – a to co do działki ewid. nr (...), położonej w M.. Przedmiotem postępowania o zasiedzenie w sprawie Ns 1204/05 były dwie działki: działka ewid. nr (...) oraz działka ewid. nr

(...). Skarga o wznowienie postępowania nie obejmowała działki ewid. nr (...), czego Sąd Rejonowy nie zaznaczył w orzeczeniu kończącym postępowanie, zatem konieczne było dokonanie sprostowania przez Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 350 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oczywistej niedokładności w rubrum postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 11 grudnia 2012 roku sygn. akt Ns 1398/10 poprzez dopisanie po słowach: „o zasiedzenie” treści: „ – w przedmiocie dz. ewid. nr (...)położonej w M.”.

Odnosząc się do zarzutów apelacji, należy najpierw rozważyć zarzuty związane z prawidłowością wznowienia postępowania i naruszeniem przepisów art. 401 § 1 k.p.c. oraz 321 w zw. z art. 412 § 1 k.p.c. Apelująca zarzuca bowiem, że Sąd Rejonowy wobec niezasadności skargi jak też uchybienia terminowi do jej złożenia winien skargę o wznowienie odrzucić (art. 410 § 1 k.p.c.) lub też oddalić (art. 412 § 2 k.p.c.). Podnosi także naruszenie przepisów wobec niewydania postanowienia o wznowieniu postępowania i niezakreślenia podstaw wznowienia. Istotnie, Sąd Rejonowy nie wydał w toku sprawy postanowienia o wznowieniu postępowania w sprawie. Okoliczność ta nie może prowadzić jednak w żadnej mierze do wzruszenia orzeczenia. W aktualnym stanie prawnym brak jest wyraźnego wyodrębnienia etapów rozpoznania skargi o wznowienie postępowania, przyjmuje się, że to rozpoznanie odbywa się dwuetapowo. W pierwszej kolejności sąd bada czy skarga nie posiada braków formalnych jak również czy została złożona we właściwym terminie (tzw. postępowanie w przedmiocie dopuszczalności). Podczas tego etapu sąd nie bada skargi merytorycznie a jedynie pod względem formalnym, odrzucając ją, jeśli nie spełnia warunków formalnych na posiedzeniu niejawnym (art. 410 k.p.c.). W drugim etapie sąd bada skargę pod względem merytorycznym, ustalając czy podstawa skargi faktycznie istnieje – czy istnieją przesłanki do wznowienia postępowania. Wówczas może również odrzucić skargę na rozprawie, bądź po ponownym rozpoznaniu sprawy może ją oddalić lub uwzględnić. Wedle nieobowiązującego obecnie przepisu art. 411 k.p.c. (uchylonego z dniem 5 lutego 2005 roku) na rozprawie sąd orzekał o dopuszczalności skargi i wówczas odrzucał skargę postanowieniem lub też wydawał postanowienie o wznowieniu postępowania, przy czym to drugie było orzeczeniem niezaskarżalnym. Obecnie wskazuje się w literaturze, że wydanie takiego postanowienia o wznowieniu postępowania nie jest konieczne (zob. komentarz w Lex do przepisu art. 412 k.p.c. Dariusza Zawistowskiego). Zatem zarzut dotyczący naruszenia prawa procesowego poprzez niewydanie orzeczenia o wznowieniu postępowania należy ocenić jako bezskuteczny, nieoparty na prawie; ponadto, gdyby nawet uznać, że Sąd Rejonowy naruszył w tym zakresie przepisy postępowania, to i tak nie miało to wpływu na treść orzeczenia co do istoty.

- co do legitymacji do złożenia skargi o wznowienie postępowania

Wznowienie postępowania nieprocesowego reguluje przepis art. 524 k.p.c., ponieważ to uregulowanie nie jest wyczerpujące, stosuje się odpowiednio przepisy art. 399-416 k.p.c. Stosownie do art. 524 § 2 k.p.c. zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa. W takim wypadku stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania. Zainteresowanym w sprawie jest każdy z tych praw dotyczy wynik postępowania (art. 510 k.p.c.), musi on w skardze wykazać istnienie interesu prawnego (wykazać, że orzeczenie narusza jego prawa). W niniejszej sprawie skargę o wznowienie postępowania wnieśli J. J. jako syn K. z B. J. – współwłaścicielki hipotecznej oraz H. B. i J. B. – podając że nieruchomości oznaczona jako działka ewid. nr (...) jest w ich posiadaniu od 1965 roku na podstawie nieformalnej umowy kupna. Sąd ustalił, że działka jest ogrodzona przez skarżących a ogrodzenie (jego pozostałości) istnieje do chwili obecnej. Zarówno J. J., który jest synem współwłaścicielki nieruchomości jak też posiadacze nieruchomości byli w świetle powołanych wyżej przepisów uprawnieni do złożenia skargi o wznowienie postępowania w sprawie o zasiedzenie, toczącej się pod sygn. akt Ns 1204/05. Nie brali oni bowiem udziału w postępowaniu i niewątpliwie zostali pozbawieni możliwości obrony swoich praw (art. 401 pkt 2 k.p.c.). W postępowaniu prowadzonym w sprawie Ns 1204/05 co do działki ewid. nr (...) wnioskodawczyni podała jako uczestników postępowania swoją matkę J. T. oraz osoby ujawnione jako właściciele nieruchomości – K. J. (1) c. A., M. K. (2), M. K. (1) i K. z B. – J.. We wniosku podano, że osoby te są nieznanne z miejsca pobytu. Wnioskodawczyni na zarządzenie przewodniczącego, przedłożyła pisma z Wydziału Udostępniania Informacji MSWiA, z których wynikało, że osoby o danych jak uczestnicy nie figurują w rejestrze. Wnioskodawczyni przedłożyła również pisma, z których wynikało że Katarzyna J. z domu B. zmarła, zaś M. K. (2) nie figuruje w zbiorze PESEL (k.14-17 w aktach sprawy Ns 1204/05). Mimo otrzymania dokumentów o takiej treści, Sąd ustanowił

min. dla nieznanego z miejsca pobytu K.z B.J., M. K. (1), K. J. (1) kuratora w osobie pracownika Sądu, nakazując wywieszenie zarządzenia o ustanowieniu kuratora w budynku Sądu oraz Urzędu Gminy w M.. Nie ulega żadnej wątpliwości, że udział w postępowaniu dotychczasowego właściciela nieruchomości objętej wnioskiem o zasiedzenie ma charakter uczestnictwa koniecznego. Dlatego w sytuacji gdy wnioskodawca nie jest w stanie wskazać właścicieli lub ich następców prawnych konieczne jest zarządzenie ogłoszenia o toczącym się postępowaniu. Takie ogłoszenie winien zarządzić Sąd również w każdym wypadku w jakim uzna to za wskazane (art. 609 k.p.c.). W sytuacji gdy Sąd powziął wiadomość co do śmierci przynajmniej jednej ze współwłaścielek – K. J.z domu B.– powinien takie ogłoszenie zarządzić, tym bardziej że wnioskodawczyni nie wskazała danych adresowych żadnego ze współwłaścicieli ujawnionego w księdze wieczystej. Ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika może nastąpić jedynie wówczas, gdy miejsce pobytu uczestnika nie jest znane, a nie wówczas gdy osoba ta nie żyje (por. wyrok SN z 3 lipca 2003 r., sygn. akt III CK 124/02). Argument, podnoszony w apelacji, jakoby syn K. J.– J.J.jako pracownik Urzędu Gminy w M.miał obiektywną możliwość, by przystąpić do udziału w postępowaniu i zgłosić swoje prawa jest zupełnie chybiony. Przede wszystkim z treści zarządzenia o ustanowieniu kuratora w żadnym razie nie wynika jakiej nieruchomości dotyczy postępowanie. Po wtóre zaś publiczne ogłoszenie o ustanowieniu kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu rodzi inne konsekwencje niż ogłoszenie o toczącym się postępowaniu zarządzone w trybie przepisów art. 609 k.p.c. Należy również zaznaczyć, że Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, wedle którego wnioskodawczyni w sprawie Ns 1204/05 nie podjęła starań zmierzających do ustalenia właściwego kręgu uczestników. Samo przedstawienie pism z Wydziału Udostępniania Informacji MSWiA nie świadczy o poszukiwaniu przez wnioskodawczynię spadkobierców właścicieli nieruchomości lecz o wykonaniu przez nią zarządzenia Sądu wzywającego do przedłożenia tych informacji na okoliczność ustalenia miejsca zamieszkania uczestników - pod rygorem zawieszenia postępowania, co zresztą nastąpiło. Mimo, że co do działki (...)jako właścicielka była wpisana (wedle oświadczenia zawartego we wniosku) babka wnioskodawczyni A. P., która jak wynika z treści uzasadnienia wniosku zmarła – Z. J.wnioskowała o ustanowienie dla niej kuratora podając jednocześnie, że jej matka J. jest jej jedyną spadkobierczynią. Należy podkreślić, że właśnie wobec tego stwierdzenia wątpliwy jest kolejny zarzut apelującej – dotyczący nierzetelności oświadczenia K. S. (2), które zostało przedłożone wraz ze skargą. Z treści oświadczenia złożonego przed notariuszem w dniu 28 maja 2001 roku wynika, że K. S. (2), który oświadczył że jest synem K.i M.poważnia J. B.do odbioru pism sądowych dotyczących uregulowania spraw związanych z działką ewid. nr (...), położoną w M., jak też oświadcza, że jego ojciec sprzedał działkę J. B.(k.4). Apelująca podkreśla w apelacji, że K. S. (2)był synem K.i jego pierwszej żony A.a nie drugiej żony K.– M.. Tej okoliczności w żaden sposób nie wykazano, np. odpisem aktu urodzenia K. S. (2). Nadto, we wniosku o zasiedzenie Z. J.nie wskazuje by jej matka posiadała brata, nie wskazuje jego danych osobowych ani spadkobierców. Nawet gdyby K. S. (2)był synem A.a nie M., to fakt ten nie podważa wiarygodności pełnomocnictwa udzielonego J. B.. Pełnomocnictwo i oświadczenie zostało złożone w dniu 28 maja 2001 roku. Sąd ustalił, że w 2001 roku B.kontaktowali się z J. T., ponieważ chcieli uregulować stan prawny nieruchomości. Zatem przedłożony przez skarżących dokument jedynie ten fakt potwierdza.

W toku postępowania ze skargi o wznowienie wnioskodawczyni podawała, że przed złożeniem wniosku o zasiedzenie kontaktowała się zarówno z J.i H. B.jak też J. J.a w okolicy była uważana za właścicielkę gruntu. Gdyby istotnie tak było, z pewnością wnioskodawczyni wskazałaby J. J.jako uczestnika postępowania, wiedząc że jest on następcą prawnym właścicielki gruntu. Tymczasem J. J.podkreślał, że pierwszy raz zobaczył wnioskodawczynię w dniu 15 października 2010 roku (k.244). Zeznania skarżącego należy uznać za wiarygodne, bowiem trudno przyjąć, że J. J.wiedząc o poszukiwaniu spadkobierców jego matki nie podał siebie jako spadkobiercy. Również H. B.i J. B., którzy jak to ustalił Sąd Rejonowy użytkowali nieruchomość od wielu lat byli zainteresowani w prowadzonym postępowaniu o zasiedzenie. W tym miejscu należy zaznaczyć, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń co do posiadania przez J. B.i jego żonę H.działki ewid. nr (...), uznając ich interes prawny we wniesieniu skargi. O posiadaniu nieruchomości świadczą zgodne w tym zakresie zeznania świadków jak też H. B.oraz świadka L. J.. Skarżąca H. B. podawała, że w celu uregulowania stanu prawnego nieruchomości była u J. T.(k.244), na co również wskazywał mąż wnioskodawczyni L. J.(k.209). Wobec zgodnych zeznań świadków H. S.(k.205), C. B.(k.206), K. J. (2)(k.207), F. S.(k.207), E. K.(k.208), S. J. (2)(k.209) należało przyjąć, że to J. B.z żoną H.użytkowali nieruchomość, zatem po otrzymaniu informacji co do prowadzonego postępowania o zasiedzenie z pewnością przystąpiliby do udziału w

postępowaniu o zasiedzenie. Nie sposób pominąć również oświadczeń S. J. (1), zam. w M., syna K., F. K. i W. K. oraz M. S. którzy podali, że działka będąca przedmiotem postępowania była użytkowana przez Państwa B. (k.27-29, k.111).

Wobec powyższego Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że zarówno J. J. jak i H. B. i J. B. wykazali w toku sprawy że na skutek naruszenia prawa zostali pozbawieni możliwości działania.

- co do zachowania terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania

Skarga o wznowienie postępowania została złożona przez J. J., J. B. i H. B. w dniu 30 grudnia 2010 roku. Apelujący podnosili, że skarżący wiedzieli o istnieniu postanowienia o zasiedzeniu co najmniej od 2008 roku, wskazując jednocześnie, że z zeznań świadków L. J. i B. H. wynika że właśnie w 2008 roku wnioskodawczyni z mężem i świadkiem B. H. była na gruncie, rozmawiała min. z żoną J. J. jak również z H. i J. B., okazując postanowienie Sądu, przy czym dla tych osób nie było żadnym zaskoczeniem takie rozstrzygnięcie, ponieważ wiadome im było, że działka należała do K. S. (1) a następnie do jego córki J. T.. Wbrew twierdzeniom apelujących Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia co do daty powzięcia przez skarżących wiadomości o treści postanowienia z dnia 25 września 2006 roku, słusznie oceniając materiał dowodowy. Świadek L. J., mąż wnioskodawczyni podawał, że w 2008 roku był z wnioskodawczynią i B. H. na gruncie, ponieważ Z. J. chciała dokupić działki leżące w sąsiedztwie. Zaznaczał, że pokazywano wówczas postanowienie H. S. oraz J. B. (k.209-210). Zeznania co do okazania H. S. postanowienia o zasiedzeniu potwierdzała B. H., zaznaczając że pokazała to orzeczenie również J. B. oraz żonie J. J., jak też że rozmawiała z synem H. S., a do J. B. zaprowadziła ją wnioskodawczyni (k.204-205). Zeznania tych świadków jednak Sąd uznał za niewiarygodne. Są one odosobnione i sprzeczne z zeznaniami świadków: H. S., C. B., K. J. (2), F. S. oraz H. B. i J. J.. Świadek H. S. podawała, że wprawdzie rozmawiała w 2008 roku z mężem wnioskodawczyni i jakąś kobietą lecz nie była to Z. J. – tą bowiem poznała dopiero w 2010 roku. Nie pokazywano jej wówczas postanowienia lecz jedynie mapy, pytając o to gdzie jest położona działka ewid. nr (...), należąca do Z. T.. Świadek wskazywała także, że poinformowała pytających iż działka, wówczas ogrodzona „plotem żerdkowym” należy do B. (k.205). W świetle doświadczenia życiowego, gdyby H. i J. B. oraz J. J. uzyskali w 2008 roku wiadomości o treści postanowienia stwierdzającego zasiedzenie, to reakcja tych osób na czynności dokonywane na gruncie przez świadka P. U. w październiku 2010 roku byłaby inna niż opisywana przez tego świadka. Tymczasem, z zeznań świadka P. U. wynika, że w dniu 15 października 2010 roku poinformował on właścicieli działek sąsiednich o tym kto jest właścicielem działki (...), co wywołało zaskoczenie H. i J. B. (k.227). Należy podkreślić, że zeznania J. J., H. B., H. S. jak i P. U. są spójne i zbieżne co do daty w której skarżący powzięli wiadomość o tym że wnioskodawczyni jest właścicielką nieruchomości. Trzeba zaznaczyć, że świadek P. U. został powołany na wniosek Z. J. podawał, że wnioskodawczyni poprosiła go o dokonanie identyfikacji działki – okazanie i prowizoryczne oznaczenie jej granic. Świadek podczas czynności dokonywanych przed dniem 15 października 2010 roku z nikim postronnym nie rozmawiał na temat działki, której granice miał wskazać. Dopiero w dniu 15 października 2010 roku podjęto formalne czynności związane ze wznowieniem granic. Zarzuty apelującej, jakoby skarżący dowiedzieli się o podstawie wznowienia przed dniem 15 października 2010 roku są bezzasadne. Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy wyjaśnił dlaczego uznał zeznania świadka B. H. i L. J. za niewiarygodne w tym zakresie.

- co do naruszenia przepisów postępowania

Zarzuty apelacji związane z naruszeniem przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego okazały się bezzasadne. Wbrew twierdzeniom apelującej Sąd dokonał oceny dowodów w sposób zgodny z przepisem art. 233 k.p.c. W pisemnym uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd w sposób szczegółowy wyjaśnił na podstawie jakich dowodów poczynił ustalenia związane z terminowością złożenia skargi o wznowienie postępowania. Dokonał również oceny zeznań świadków słuchanych w toku postępowania, podając które dowody uznaje za wiarygodne a którym odmawia wiarygodności. W toku postępowania wszyscy świadkowie posiadający wiadomości co do użytkowania działki przed 2008 rokiem podawali, że była ona w posiadaniu J. B. i H. B.. Wnioskodawczyni nie przedstawiła zaś żadnego dowodu na okoliczność użytkowania przez nią tej działki, poprzestając jedynie na próbie wykazania, że skarga o wznowienie z powodów formalnych powinna zostać odrzucona – bądź też oddalona. Zeznania złożone przez wnioskodawczynię w sprawie Ns 1204/05 na rozprawie w dniu 25 września 2006 roku są enigmatyczne i sprowadzają się do stwierdzenia, że wnioskodawczyni używa nieruchomości od 2002 roku od czasu ich przekazania przez matkę

J. T.(z treści wniosku wynika, że przekazanie nastąpiło w roku 2000). Korzystanie z nieruchomości polegało na tym, że na nieogrodzonej nieruchomości koszone trawę (k.30 w aktach Ns 1204/05). Faktu wykaszania trawy bądź wykonywania innych czynności przez wnioskodawczynię nie potwierdziły inne dowody przeprowadzone w sprawie. Ani mąż wnioskodawczyni zeznający w sprawie ani też pozostali świadkowie nie podawali by działka ewid. nr (...)była użytkowana przez Z. J.lub jej matkę.

Zarzuty związane z niespójnościami i niekonsekwencją w zeznaniach świadków S. J. (2)są chybione. Wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni zeznania te są spójne. Świadek podawał, że za K. S. (1)i jego żonę M.opłacał podatki, przy czym K. S. (1)poinformował świadka że działkę (...)sprzedał B.i to J. B.przynosił podatek od tej nieruchomości do świadka. W 2000 roku świadek przestał być pełnomocnikiem i wówczas J. T.w Urzędzie Gminy poinformowała, że nakazy płatnicze mają być jej wysyłane (k.209). Również spójne są zeznania H. B., która wprawdzie wskazywała, że Z. J.nie wiedziała gdzie jest położona działka i pytała o to H. S.(k.184), jednak w nie zeznawała że H. S.poinformowała skarżących o tym iż wnioskodawczyni jest właścicielką nieruchomości. Trudno odnieść się do zarzutu apelacji co do nielicznych zeznań J. B., bowiem uczestnik nie został w toku postępowania przesłuchany.

Należy podkreślić, że zeznania świadków co do użytkowania przez J. B.i H. B.nieruchomości znajdują potwierdzenie w zeznaniach J. J., w protokole oględzin z którego wynika, że na gruncie znajdują się pozostałości ogrodzenia drewnianego (k.182) jak też fotografii z opinii biegłego (k.186).

Zatem zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy w Nowym Targu przepisów prawa procesowego i nieprawidłową ocenę dowodów należy jedynie uznać za polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez Sąd. Ustalenia Sądu Rejonowego w Nowym Targu są prawidłowe i Sąd Okręgowy je w całości podziela.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Zażalenie złożone przez J. J., H. B. i J. B.w przedmiocie kosztów postępowania okazało się częściowo zasadne i doprowadziło do zmiany rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Niewątpliwe interesy wnioskodawczyni w przedmiotowej sprawie były sprzeczne z interesami skarżących. Zasadne zatem okazały się ich zarzuty podniesione w zażaleniu. Mając na uwadze przepis art. 520 § 2 k.p.c. należało obciążyć kosztami postępowania nie skarżących, których skarga okazała się zasadna i doprowadziła do zmiany rozstrzygnięcia lecz wnioskodawczynię, której wniosek o zasiedzenie okazał się niezasadny, podobnie jak zarzuty stawiane skardze o wznowienie. Dlatego należało zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz skarżących uiszczoną przez nich w części opłatę od skargi o wznowienie postępowania w wysokości 200 zł (k.1 i 12). Wysokość opłaty od skargi o wznowienie postępowania w sprawie o zasiedzenie wynosi 2.000 zł (stosownie do treści przepisu art. 18 ust. 2 w zw. z art. 40 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Wnioskodawczyni powinna ponieść również koszty nieopłaconej przez skarżących skargi w kwocie 1.800 zł. Również wydatkami poniesionymi w sprawie winna zostać obciążona w części, ponieważ opinia biegłego była nieprzydatna dla rozstrzygnięcia samej skargi o wznowienie, Sąd uznał jednak ją za konieczną dla rozpoznania wniosku o zasiedzenie. Dlatego, stosownie do przepisu art. 113 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało tymi wydatkami w części obciążyć wnioskodawczynię. Uznano, że wnioskodawczyni powinna zwrócić tymczasowo wyłożoną przez Skarb Państwa kwotę 1.700 zł tytułem wydatków, to na wnioskodawcy w sprawie o zasiedzenie spoczywa obowiązek wykazania przesłanek koniecznych do stwierdzenia zasiedzenia jak też do identyfikacji przedmiotu postępowania.

Dlatego też Sąd zmienił zaskarżone orzeczenie nadając pkt. II postanowienia z dnia 11 grudnia 2012 roku treść: „nakazać ściągnąć od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3.500 zł tytułem kosztów sądowych w tym zwroty wydatków w kwocie 1.700 zł tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa a w pozostałym zakresie wydatkami obciążyć Skarb Państwa. W pkt. III zaś zasądzone od wnioskodawczyni na rzecz skarżących solidarnie kwotę 200 zł tytułem zwrotu opłaty uiszczonej od skargi”. W pozostałej części zażalenie oddalono. Sąd Okręgowy orzekł, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą koszty postępowania zażaleniowego i apelacyjnego związane ze

swoim udziałem w sprawie stosownie do przepisu art. 520 k.p.c. Nie znaleziono podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w powołanym przepisie co do kosztów postępowań przed Sądem Okręgowym.